

Gevaarlijke stoffen en preparaten

Definitie

Chemische stoffen kunnen ingedeeld worden in zuivere stoffen en mengsels.

Een chemische stof wordt beschouwd als een gevaarlijk product wanneer het een letsel, schade of hinder kan veroorzaken aan personen, installaties, gebouwen en het milieu.

Gevaarlijke chemische producten moeten voorzien zijn van een etiket waarop de door de wetgever voorgeschreven gevaarsymbolen en gevarensinnen staan.

Vroeger gebruikt etiket, niet meer van toepassing sinds juni 2015

Methanol		%
		
Licht ontvlambaar	Giftig	Vergiftig bij inademing, opname door de mond en aanraking met de huid. Vergiftig: gevaar voor ernstige onherstelbare effecten bij inademing, aanraking met de huid en opname door de mond.
buiten bereik van kinderen bewaren * In goed gesloten verpakking bewaren * Verwijderd houden van ontstekingsbronnen - niet roken Aanraking met de huid vermijden * In geval van ongeval of indien men zich onwel voelt, onmiddellijk een arts raadplegen		

Nieuw etiket, verplicht voor zuivere stoffen en voor mengsels. Vanaf 01-06-2015 mag u alleen nog nieuwe etiketten gebruiken.

Methanol	
DANGER	
 Highly flammable liquid and vapor. Toxic if swallowed, in contact with skin or if inhaled. Causes damage to eyes by ingestion.	RESPONSE If swallowed: Immediately call a poison center. Rinse mouth. If absorbed: Remove victim to fresh air and keep at rest in a position comfortable for breathing. Immediately call a poison center. If on skin or hair: Wash with plenty of water, and stop if available. Call a poison center if you feel unwell.
 PREVENTION Keep away from heat, sparks, and open flames. — No smoking. Keep container tightly closed.	Use water spray, alcohol-resistant foam, dry chemical or carbon dioxide for extinction.
 Do not breathe vapors. Do not eat, drink or smoke when using this product. Wear protective gloves and clothing. Wash hands thoroughly after handling. Use only outdoors or in a well-ventilated area.	WARNING: This product contains a chemical known to the State of California to cause birth defects or other reproductive harm.

Verplichting voor de werkgever

Om medewerkers te beschermen tegen gevaarlijke stoffen zijn werkgevers in Europa wettelijk verplicht om:

1. een risicobeoordeling uit te voeren
2. maatregelen te nemen om de vastgestelde risico's weg te nemen of te beperken
3. de situatie regelmatig onder de loep te nemen door:
 - a. de effectiviteit van preventieve maatregelen te beoordelen
 - b. eventuele voorvallen, klachten van werknemers of gezondheidsklachten te onderzoeken
 - c. de risicobeoordeling te herzien als er iets verandert aan de werkprocedure, als nieuwe chemische stoffen worden geïntroduceerd of nieuwe processen worden ingevoerd, en in geval van ongevallen of aandoeningen.

Wat is een risicobeoordeling?

Een risicobeoordeling is een zorgvuldig onderzoek naar wat op de werkvloer een risico kan vormen voor de medewerkers.

Op basis van dit onderzoek is de werkgever in staat om na te gaan of alle maatregelen genomen zijn die voorkomen dat mensen gewond raken of ziek worden.

Bij een risicobeoordeling gaat men na welke chemische stoffen er gebruikt worden en bepaalt men hoe groot de daaruit voortvloeiende risico's zijn, waarbij men rekening houdt met bestaande voorzorgsmaatregelen.

De resultaten van een doeltreffende risicobeoordeling helpen gebruikers bij hun keuze van de meest geschikte preventieve maatregelen.

Wat kunt u als werkgever zelf doen?

1. Stel een **lijst op van alle gevaarlijke producten** die in het bedrijf aanwezig zijn of die tijdens de processen gevormd worden. Deze inventaris gevaarlijke stoffen vormt de basis van de risicobeoordeling. In de bijlage 1 vindt u een blanco voorbeeld van deze lijst.
2. Vraag alle **veiligheidsinformatiebladen (SDS: safety data sheets)** op bij de leverancier (een voorbeeld van zo'n SDS vindt u in de bijlage 2). Deze SDS kunt u het best opvragen op het ogenblik van de aankoop. Het is belangrijk dat het SDS recent en up-to-date is. De leverancier moet het SDS immers aanpassen, telkens wanneer er een aanpassing in de wetgeving is. Het veiligheidsinformatieblad is een document dat alle belangrijke informatie bevat die nodig is om de veiligheid en de gezondheid tijdens het gebruik van deze chemische stof te garanderen. Het is belangrijk dat de werkgever het SDS van het product dat hij aangekocht heeft, opvraagt en niet zomaar een SDS van een soortgelijk product van het internet haalt. De samenstelling van de producten verschilt immers van leverancier tot leverancier.
3. Ga na op elk SDS wat **de gevaren** zijn. De gevaren worden in het SDS beschreven in de vorm van H-zinnen en zijn te vinden in rubriek 2 van het SDS. (deze gegevens kunnen ingevuld worden op de lijst uit bijlage 1).
4. Bepaal **de mate van blootstelling** door een gedetailleerde beschrijving te maken van de taken die de medewerker moet uitvoeren. Naast de beschrijving moet u een antwoord geven op de volgende vragen: Is er blootstelling via de ademhaling, via de huid of (in zeldzame gevallen) via de mond? Hoe lang duurt de blootstelling? Hoe vaak komt deze blootstelling voor, hoe veel keer per dag/week/maand moet de werknemer deze taak uitvoeren? Welke maatregelen worden er al genomen om de blootstelling te verminderen (vb. afzuiging aanzetten)? Houd ook rekening met eventuele gecombineerde effecten van verschillende gevaarlijke stoffen die gelijktijdig op de werkvloer aanwezig kunnen zijn.
5. Maak **een inschatting van de risico's** op basis van de ernst van de gevaren en van de blootstelling. Rangschik vervolgens de risico's van hoog naar laag. Hebt u hulp nodig bij het maken van de inschatting van de risico's? U kan steeds een beroep doen op onze afdeling Industriële hygiëne en toxicologie.
6. Stel **een actieplan** op met maatregelen ter vermindering van de blootstelling. De rangschikking van de risico's dient als basis voor het opstellen van een actieplan. De hoogste risico's moeten in het actieplan staan met de hoogste prioriteit. Bij het opstellen van het actieplan dient u na te gaan welke maatregelen genomen kunnen worden. Bij het zoeken naar maatregelen moet u de onderstaande volgorde respecteren:
 - a. Ga op zoek naar de mogelijkheid om de gevaarlijke stof te vervangen door een minder gevaarlijke of ongevaarlijke stof.
 - b. Neem maatregelen aan de bron, verminder waar mogelijk de blootstelling aan chemische stoffen door de recipiënten af te sluiten en mengers van een deksel te voorzien. In plaats van een stof over te gieten kunt u er de voorkeur aan geven om ze over te pompen via een systeem van buizen of slangen, ...
 - c. Stel collectieve beschermingsmaatregelen (afzuiging) ter beschikking.
 - d. Stel persoonlijke beschermingsmiddelen ter beschikking.
7. Stel voor elke gevaarlijke stof een veiligheidsinstructiekaart op. Deze veiligheidsinstructiekaarten worden opgesteld met behulp van de SDS. Ze bevatten alle informatie die de medewerker nodig heeft om zijn werk veilig uit te kunnen voeren. Ze moeten dan ook aanwezig zijn in de directe omgeving van de werkpost .
8. Geef uw medewerkers een opleiding over de gevaren van de producten waarmee ze werken en over de te nemen maatregelen bij een ongeval met een gevaarlijk product.

Voer niet alleen een risicobeoordeling uit op het vlak van de gezondheid. Kijk ook naar de wijze waarop de producten gestockeerd moeten worden, het risico op brand en explosie en het gevaar voor het milieu.

Hulp nodig? Mensura staat u graag bij. Bel ons op 02/549.71.00.